

Innst. O. nr. 74

(2002-2003)

Innstilling til Odelstinget fra næringskomiteen

Ot.prp. nr. 39 (2002-2003)

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a., i lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten (kystvaktloven) og lov om beskyttelse av design (designloven)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Innledning

Fiskeridepartementet foreslår i proposisjonen å endre lov 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. (fiskekvalitetsloven), lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten (kystvaktloven) og lov om beskyttelse av design (designloven).

Det foreslås å ta inn en ny hjemmel i fiskekvalitetsloven § 2 nr. 10 for å kunne gi forskrifter om forbud mot ilandføring, omsetning, utførsel og bestemt behandling av villfanget og oppdrettet fisk der fangst m.m. kan medføre fare for folkehelsen. Det blir samtidig foreslått å endre kystvaktloven ved å tilføye lov 28. mai 1959 nr. 12 til listen i kystvaktloven § 9 første ledd. Dette for å sikre håndhevelse av et fangstforbud eller lignende dersom forskrifter blir fastsatt med hjemmel i den foreslåtte § 2 nytt nr. 10 i fiskekvalitetsloven.

Det foreslås også en ny bestemmelse i fiskekvalitetsloven § 3a for å gi hjemmelsgrunnlag for å innlemme fisk i ordningen om beskyttede betegnelser på landbruksprodukter, jf. forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på landbruksbaserte næringsmidler. For å sikre mot at det oppstår konflikter mellom merker som registreres etter merkeordningen og design som registreres etter designloven, foreslås det en endring i de-

signloven § 7 tredje ledd nr. 3. Endringen av designloven § 7 vil utelukke beskyttelse av design som krenker retten til en betegnelse som er beskyttet ved forskrift etter fiskekvalitetsloven. Lov om beskyttelse av design (designloven) ble behandlet i Odelstinget 18. februar 2003 og i Lagtinget 27. februar 2003.

1.2 Bakgrunnen for lovforslaget

1.2.1 Om fangstforbudet

Det er behov for å kunne forby eller regulere for fangst i områder som er utsatt for akutt eller vedvarende forurensning eller andre handlinger i forhold til fisk som kan medføre fare for folkehelsen. Fangstforbudet er ikke begrenset til norske territorialfarvann. I dag kan næringsmiddelmyndighetene kun iverksette et omsetningsforbud begrunnet i helsemessige hensyn. Dagens ordning har i praksis vist seg for lett å omgå fordi regelverket ikke kan forhindre fangsten, bare selve frambudet. Per i dag har man bare hjemmel for å pålegge fangstforbud ut fra ressursmessige hensyn i medhold av saltvannsfiskeloven. Videre har fiskesalgslagene en viss adgang til å fastsette fangstforbud ut fra markedsmessige hensyn i medhold av lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk. Fiskeridepartementet har ansett det hensiktsmessig å etablere en helhetlig hjemmel i fiskekvalitetsloven § 2 nr. 10 ved også å ta inn forbud mot ilandføring, omsetning, utførsel og bestemt behandling av fangsten.

1.2.2 Om merkeordningen

Ved innføringen av hjemmel for merkeordningen for landbruksprodukter, jf. endringer i lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer mv., med ikrafttredelse 1. juli 2001, ble det opprinnelig forutsatt at fiskeriprodukter ville falle utenfor ordningen. Næringskomiteen uttalte i Innst. O. nr. 117

(2000-2001) at produkter av innlandsfisk skal falle inn under ordningens virkeområde. Fisk faller utenfor landbrukskvalitetslovens omfang, og produkter av innlandsfisk ble således ikke innlemmet i merkeordningen ved fastsettelsen av ordningens rammeforskrift som er hjemlet i landbrukskvalitetsloven. For å følge opp Stortingets signaler om at innlandsfisk skal være omfattet av merkeordningen foreslås nå de nødvendige lovendringer for å skape hjemmel for dette. Lovforslaget åpner for at all fisk kan omfattes av ordningen.

1.3 Alminnelig høring av lovendringsforslaget

Forslag til endringer av fiskekvalitetsloven ble sendt ut på høring den 1. februar 2001. På grunn av høringsuttalelser bestemte Fiskeridepartementet at den foreslåtte bestemmelsen også burde omfatte oppdrettsfisk. I tillegg ble det etter vurdering gjort andre endringer av mer teknisk art. Utkastet ble følgelig sendt på ny høring til de mest berørte instanser den 27. mai 2002.

Forslaget om merkeordningen ble sendt på høring 3. september 2002. Av de instanser som har inngitt sine merknader til endringer av fiskekvalitetsloven (fangstforbudet) har alle stilt seg mer eller mindre positive til forslaget. Noen instanser har imidlertid kommet med noen kritiske bemerkninger. Alle instansene som har inngitt høringsuttalelse til merkeordningen, har stilt seg positive til at det inntas en hjemmel i fiskekvalitetsloven slik at merkeordningen for landbruksbaserte næringsmidler gjøres gjeldende for ferskvannsfisk og fisk oppdrettet på ferskvannslokalitet.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forsvarsdepartementet har opplyst at forslaget om fangstforbud ikke vil medføre noen vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for Kystvakten.

Fiskeridepartementet mener at forslaget heller ikke vil medføre noen vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. Fiskerinæringen som vil bli direkte berørt av et eventuelt fangstforbud vil også dra fordel av at forbrukerne vil kunne stole på at fisk og fiskevarer ikke kommer fra områder som er forurenset.

Det anses ikke at innlemmelse av fisk i merkeordningen skal ha særlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Dette fordi systemet for å forvalte ordningen allerede er satt opp og brukerne av

systemet vil måtte betale gebyr som dekker utgifter i forbindelse med søknadsbehandlingen.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Aud Gaundal, fra Høyre, Silja Ekeland, Ivar Kristiansen og Michael Momyr, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem, og fra Senterpartiet, Marit Arnstad, har merket seg at alle høringsinstanser i utgangspunktet har stilt seg positiv til forslaget om å gi hjemmel til å innføre fangstforbud. Komiteen legger til grunn for hjemmelen at det etter at et område er stengt må foretas målinger fortløpende, slik at områdene som stenges kan gjenåpnes for fiske så snart som mulig etter at målinger gir grunnlag for det. Unødvendig økonomisk tap for fiskerne må unngås så langt det er mulig.

Komiteen støtter på dette grunnlaget forslaget ut fra hensynet til å sikre helsemessig trygg mat i tråd med fjord til bord-tankegangen. Komiteen viser til at fangstforbudet skal gjelde alle norske fartøy og dermed ikke er begrenset til norsk territorialfarvann.

Komiteen stiller seg positiv til at det inntas en hjemmel i fiskekvalitetsloven slik at merkeordningen for landbruksbaserte næringsmidler gjøres gjeldende for ferskvannsfisk og fisk oppdrettet på ferskvannslokalitet. Komiteen registrerer at det fra flere høringsinstanser er ytret ønske om at også saltvannsfisk skal omfattes av ordningen. Komiteen er enig i Fiskeridepartementets vurdering av at hvilke typer fisk som skal omfattes av merkeordningen kan vurderes nærmere i prosessen med merkeordningsforskriften.

Komiteen ser det som naturlig at Kystvakten håndhever fangstforbudet, og er enig i å tilføye en henvisning til fiskekvalitetsloven i kystvakslovens § 9.

Komiteen stiller seg også bak forslaget om å ta inn en endring i designloven som utelukker beskyttelse av design som krenker retten til en betegnelse som er beskyttet med hjemmel i fiskekvalitetsloven.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a., i lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten og i lov om beskyttelse av design

I

I lov 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 5 skal lyde:

Gransking av fisk og fiskevarer, under dette om forbod mot omsetning og utførsle av fisk og fiskevarer som ikkje er granska eller har fått emballasjen merkt på føreskreven måte.

§ 2 nytt nr. 10 skal lyde:

Forbod mot fangst, ilandføring, omsetjing, utførsle og bestemt handsaming av villfanga og oppdretta fisk, dersom det kan medføre fare for folkehelsen.

Ny § 3a skal lyde:

Kongen kan gje føresegner om vern og bruk av produktnemningar og varenemningar samt særskilte saksbehandlingsreglar etter denne føresegna. Kongen kan gje føresegner om at søknad om vern og bruk som nemnt kan behandlast og avgjerast av ikkje offentlege tilsynsorgan, samt gje reglar for erstatning

ved urettmessig bruk av slike nemningar. Kongen kan også gje føresegner som innskrenkar adgangen til registrering i medhald av lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker og lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker, og avgrensar rettar gitt i eller i medhald av dei same lovane, dersom det ikkje har kome inn innvendingar mot at ei nemning blir verna i samsvar med føresegner gitt i medhald av denne loven.

§ 11 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Aktlaus bruk av ei nemning i strid med føresegner gitt i medhald av § 3a, eller freistnad på dette, vert ikkje straffa.

II

I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd ny bokstav b skal lyde:

b. lov 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a.

Nåværende bokstav b til e blir bokstav c til f.

III

I lov om beskyttelse av design skal § 7 tredje ledd nr. 3 lyde:

3. en betegnelse som er beskyttet ved forskrift etter lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer mv. eller etter lov 28. mai 1959 nr. 12 om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a.

IV

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 20. mars 2003

Olav Akselsen
leder

Marit Arnstad
ordfører

Ivar Kristiansen
sekretær